

Latweeschu Nwises.

Nr. 4. Zettortdeenâ 28tâ Janwar 1843.

No Birschumuischas.

Mehs schinni jaunâ gaddâ wehl ne effam redsejuschi neds fauli neds rihta woi wakkara blas mu, nei arri mehnefi. Tahs 10 pirmejas deenas bija filtas kâ ap leeldeenu un leetus lihje; tad eesahje bischliht falt, bet debbes palikke apmahkulota. Stary seemas-fwehtkeem un jaunugaddu rahbijahs sneegs, un laudis steidsahs ar sawahm prezzehm us Rihgu braukt, bet tee drihs greechs atpakkal, sawas prezzes puffszellâ noguldejuschi. Wezza gadda pehdigâ deenâ saule spiheteja, bet pehz wairak ne. Mums deesgan mecha un barribas, bet tomehr mums truhkst malka un barriba, jo bes sneega un salnas ne warr meschâ braukt neds barribu atwest; un daschas muischas ne warr wairs sawu labbibu isfult. Wehl brihnumâs ka pee tahda slapja un mihlsta laika ne rohnahs wehl wairak slimmibas. Kas buhs ar muhsu rudsu laukeem?

Isgahjuschâ gaddâ Birschu un Sattas draudse irr:

dsimmuschi: 100 puischi un 105 meitas, kohpâ 205 behrni;

mirruschi: 74 no wihrischkas un 74 no seewischkas fahrtas, kohpâ 148 zilweki;

laulati: 50 pahri;

pee Deewa galda eefwehtiti: 78 meitas un 6 jaunekki, kohpâ 85;

Jesus wakkarinu baudija: 2337 wihrischki un 3088 seewischki, kohpâ 5425; no seewischkas fahrtas 751 wairak ne kâ no wihrischkas.

Dsimmuschu starypâ bija 3 pahri dwihnischi, 6 behrni, kas ahrlaulibâ un 5, kas nedsihwi peedsimmuschi.

Mirruschu starypâ ne bija neweens, kas zaur nelaimi sawu gallu dabbuja, bet 35 behrni bija nomirruschi ar garru kahsu. Stary peedsimmu-

scheem behrneem bija 15 no Wahzu draudses, stary mirruscheem 8 wahzeefchi, stary laulateem 5 pahri no teem pascheem. Wahzeefchu Deewagaladneeki bija: 95 wihrischki un 138 seewischki, kohpâ 233 krittiti zilweki.

Wissi tee behrni, kas nedsihwi peedsimmuschi, bija no Latweeschu draudses.

J. F. Lundberg,

Birschu un Sattas draudses mahzitajs.

No Rindes 15tâ Janwar.

Pehrnaîs gads, par ko awischi lassitajeem nekahdu sinnu no sawas puffes ne bijam dewuschi, ir mums, kâ jaw gan wisseem schi grehku pasaulê, tâ irr aisgahjis, ka gan labbas deenas, gan arri behdu laiku effam redsejuschi. Arraji par lauku un plawu, fweijneeki par juhvas fwehtibu Deewam gohdu ne warr atraut un jebchu pa semmes draudsehm fehrgas un juhmallâ wehtras un bangu spehks dauds affaras iswilkuschi, tatschu wehl wairak laudim Deewa schelastiba jaslawe, kas pa semmes un juhvas wirsu tohs no behdahm un breefmahm irr isglabbis un fargajis. Jo ja winna schehligs paligs ne buhtu bijis, tad gan wehl wairak woi zaur indewehm, woi ahtrâ nahwê no mums buhtu aisgahjuschi. Kruschu fehrga ween pehrnâ seemâ un paraffarâ mums 60 behrniaus atnehme un wassarâ un ruddeni ar affins fehrgu dauds tauschu slimmi gulleja, bet Deewâs tâ wehl sawaldija, ka tikkai 23 zilwekeem ar to bija jamirft, jebchu ta eesahfoht wissuwairak jaunus stiprus laudis itim ahtri kappâ nowedde. Parwissam 157 zilweki irr mirruschi pehrnâ gaddâ un tikkai 18 behrni wairak dsimmuschi, probti 175, stary furreem 2 bij nedsihwi un neweens bes laulibas dsimnis. Wis-

pehrnâ gaddâ 190 zilweki bij dsimmuschi un tiffai 100 mirruschi un basnizas grahmata pawisfam no 1808ta gadda, kas muhsu draudsi ar itt niknu affins sehrigu peemelejis, libds schim tif stipru mirschanu ne rahda, kâ isgahjuschá gaddâ. No scheem mirruscheem 7 ar slichschanu nelaimes stundâ aisgahje, I behrns, kas affâ bij eekrittis un 6 jauni wihri, kam no filku sweijas nahsoht breefnigas bangas winnu laiwas peegahje. Jo ruddeni ap Mahrtna laiku Deews tihklus itt baggati swehtija ar filkeem (fo zittas mallas par reneghin un strimmelchin sauz) un swejneeki, kas taggad jaw daschu tufschu gaddu bij redsejuschi, itt preezigi ar sawu gruhtu darbu puhlejahs. Gruhts tas darbs irr gan, jo no wakkara jaect juhra un kahdu juhdsi no mallas pee tihfleem jagull, kaut naktis jaw tumshas un aufstas buhtu un wehl leetus un sneegs no debbesim nahktu. Wisswairak kad wakkara no nejauschi stiprs wehjsch zellahs, kâ schi ruddeni daudreis notikke, tad ar behdahm un breefnahm japuhlejahs, kamehr tohp pee mallas. Tâ weenreis ap pufsnahti Pijes zeema wihri ar leelahm mohkham bij isnahkuschi un flapji un fasalluschi wehl darbojahs sawas laiwas uswilkt, kad wiini dsirdeja fauzam, lai glahbj! lai glahbj! Gan fassrehje pee mallas un gribbeja laiwu eedsicht, bet tumshâ nakti tiffai redseja to mellu juhru un tahs baltas gahsumu puttas, itt kâ breefniga swehra rikli ar balteem sohbeem un wehl weenreis to nelaimigu brehkschanu dsirdeja, tad wis palikke klus un 3 zilweki jaw sawas dwehseles bija Deewam atderwuschi. Drihs manija, ka tee bija weenas mahjas kalpi, diwi jauni seewas wihri un weens jauneklis, kas tik pawaffara bij eefwehtits. Tai paschâ nakti wehl zitti nahwes breefnas bij redsejuschi, zitteem laiwas bij sadausitas, zitteem tihkli no laiwahm isfkallori un faplohsiti un Dundagas juhrmallâ wehl 3 wihri, fainneeks ar dehlu im kalpu bij noslikfuschi. tapelz ka ar stipru wehtru tas gahsums pa pahri stundahm bij neganti leels palizzis. Semneekam pa tahdu nakti garr juhrmallu staigajohht gan schauschalas usectu un winsch labbak sawu muhschu filki pee muttes ne liktu, ne ka winsch

tahdâ laikâ apneimtohs masâ laiwinâ us juhras buht. Wehra kauz un wilnu gahsumi ruh3 un prett mallu plohsahs weenadi ween, seewas nu kas no wihreem mahjâs palikfuschi un kam meeas jaw no-ect, kad tahds stiprs wehjsch zellahs, schkett un sauz, garr mallu tezzedami tohs sweijotajus saqaidiht un teem nomohziteem palihdseht. Tê nu nahk kahda laiwa un bangus winnu peegahsch, bet jaw paldees Deewam fckls, laiwineeki lezz ahrâ, no mallas breeen prettin libds johstas weetu un jebchu wilai ar sawu leddainu uhdeni daschureis wehl pahr galwahin eet pahri, tatschu laiwinu israuj us fausumu. Bet schi tihkli ar wissu siwju swehtibu no laiwas isdsiht, tur kahdu wezzigu wihru, no stipras irschanas un falla stihwu, bes jehga pee ugguna aisness, fur tik painasitiam winsch atdsihwojahs. Un wehl Deewu flawe, kad winsch leelakas behdas ne fuhtra; bet ar kahdahm wannanahm un assarahm seewas un zitti raddi garr mallu teffschurp un turp, kad jagaida, lai juhra atdohd tahs mihlas meefas, fo winna aprihjuft! Muhsu 3 noslikfuschu gan drihs atradde ismestus, bet tee wehl ne bija sawâ weenâ kappâ glabbati, tad jaw ohtrâ neddelâ no zitta zeema atkal 3 gohdigi jauni wihri tâpart noslikhe. Tee bija weena tehwa un mahtes behrii, wezza'ais 25, jaunakais 17 gaddus wezs, wissi pee Deewa wahrda pa gohdam audsinati un sawam gaudenam tehwan un wezzai mahtei par leelu preeku un patwehrumu. Deews schohs nabbagus wezzakus, kam tiffai wehl weens mas dehls mahjâs, gan ar gruhtu fruslu peemeleja, kad juhra dehlu, laiwu un tihklus ismette, bet paschus sawâ besdibbenâ patureja. Kas warr isteift winnu behdas un firds fahpes, ar fo tee ifdeenas garr juhrmallu gan gahje, gan brauze Deewu luhadami, lai jelle winsch nowehletu tohs mihlus kaulus semmes flehvi glabbahht. Bet weenu tiffai to widdakaju dehlu 7 juhdses no mahjahm, ne zil tahlu no Kolkes ragga dabbuja sawas rohkâs, tee zitti wehl taggad irr Deewa sinâ. Dauds affaru birre, kad to gohdigu jaunekli us duffas weetinu pawaddija un tur arri winna brahtus un tohs zittus noslikfuschu peeminneja. Kaut jelle

labbi firbt paturretum, fo Deew's zaur faru
 brihnischligu padohmu gan atkal wisseem, kas
 juhra eet un wirs semmes paleek, stipri gribbejis
 peefohdinaht. Tapehz effeet mohdrigi, so
 juhs ne sinnat, kurreâ stundâ juhfu Kungs
 nahf.

Taggad atkal zittabi zaur to Deewa laifu
 mums leelas gruhtibas un zitteem itt skaidri beh-
 das un bads irr Jareds. Jo mums plawas stahw
 wiswairak us uppehm, jeb leelâ meschâ eefsch
 purwjeem un stragnumeem, fur tahdâ seemâ, kâ
 schi, nemas ne warr peetift. Sneegs gan bij,
 tâ ka pa swehtku neddelahm fausâs weetas ar
 kammanahm warreja braukt, bet meschi un
 purwji tihri walkam un no tahm noplubduschahm
 uppes plawahm tik ar bailehm un mohkahm par
 wahju leddu warreja seenu few pakfakâ nowilft.
 No turklaht nabbagi laudis mohzahs un fabrad-
 dahs, un nu ta pascha wahja seema proh-
 jam gahjuft un pluhdi wairak zehluschees, tâ ka
 zitti pubhejahs ar laiwahm seenu pamasam nozelt,
 bet zitti gan wianu warr redseht us klahsteem un
 schkuhnd's, bet nekâ ne warr dabbuht. Lai jelle
 Deew's pat's apschelohjahs un drihs falnu dohd,
 ka lohpeem bads un zilwekeem leelas flimmibas
 ne pee-eetu un ka no wisseem eekaweteem seemas
 darbeem tatschu wehl fo warretu padarriht! No
 kahda pehrna notikkuma pee garrigas buhschanas,
 kas mums par preeku un labbumu bijis, turplik-
 kam lassitajeem stahstifim.

W. H — r.

Eglite, kas ne gribbedama skuijas
 walkaht, lappas wehlejahs.

(Pahrtulfohts no Wahzu wallodas.)

I.

Eglite stahweja meschâ
 Sawadu kohku starpâ
 Upgehrbta ar skuijahm
 Kâ zittas egles.
 Schi sawas skuijas neewaja
 Nemeera prahrtâ fazzija:

2.

Uk kahdas manneem beedreem
 Zitteem meschu kohkeem
 Taufas lappinas irr!
 Man spurrigas skuijas! —
 Uk kaut warretu wehletees
 Selta lappinas wehletehs!

3.

Nakti eglite aismiggahs,
 Masâ deeninâ uemohstahs, —
 Selta lappinas spihgulo,
 Uk tawu gresnumu!
 Preeziga eglite lihgfinojahs
 Ur selta lappahm leppojahs.

4.

Bet libhs faule nolaidahs
 Schibde par meschu wasajahs, —
 Ur leelu maifu un garru bahrsdu.
 Kâ selta lappas eerauga
 Tahs noplubz; ahtri aiebehgdams
 Egliti plikku pamesdams.

5.

Eglite schelohjahs affarahm:
 „Wai pa tahm selta lappinahm!
 Nu preefsch zitteem jakamahs
 Kam irr sakas lappas;
 Kaut wehl warretu wehletees
 Glahschu lappinas wehletehs!“

6.

Atkal eglite aismiggahs
 Masâ deeninâ atmohdahs
 Glahses lappinas spiggulo
 Uk tawu gresnumu!
 Preeziga eglite lihgfinojahs
 Ur glahses lappahm leppojahs.

7.

Tad leela wehtra zeldamees
 Par wissu meschu lausbamees,
 Warren kohkus sakraitâ
 Lappinas trihzina.
 Bet egles glahschu lappinas
 Pee semmes nekriht sabehrstas.

8.

Eglite schelohjahs affarahm:
 „Wai pa tahm spohshahm lappinahm!“

Zitti kochi sakkumâ
 Bahrgu wehtru pahrzeesch;
 Kaut wehl ko warretu wehietees
 Sakkas lappinas wehletohs."

9.

Un atkal eglite aizmiggahs,
 Un masâ deeninâ atmohdahs
 Ur jaukahn sakkahm lappahm.
 Pafmeijahs eglite
 Redf nu man sakkas lappinas
 Naw wairâ preeksch zitteem jalaunahs.

10.

Bet nakt ar leekeem lehzenem
 Kasa ar wisseem kasleneem,
 Meksle ar gahrdu mutti
 Kasleneem launagu,
 Nolaupa nabbagu egliti
 Plikku us weenu maltiti.

11.

Nu atkal ar pliffahm meefahm
 Stahweja egle bes lappahm.
 „Nu lappas wairâ ne gribbu
 Redf selta, glahschu, sakkas.
 Kaut tik fluijinas buhtu,
 Netaimé wairâ ne kuhtu.“

12.

Un behdiga eglite aizmiggahs
 Un behdiga eglite usmohdahs;
 Apfaktahs faules gaischumâ,
 Un smeedama smeijahs,
 Jo atrohn sawas fluijinas
 Pa nakti gulloht atdohtas.

13.

Ut neminees to par mahzibu
 Lai egle effi libdsigs tu! —
 Ko Deems irr preekschihris
 Walka pateikdamâ!
 Deems labbi darr ko darridamâ,
 La Runga prahts irr zeenijamâ.

Teefas fluddina schana.

No Lambertmuischas pagasta teefas tohp zaur scho
 wissi tee usâizinati, kam kahdas prassischanas buhtu
 pee tahs mantas ta nomirruscha Lambertmuischas saim-
 neeka Zahne Stuhre no Lennu mahjahm, par kurre
 mantu leclu parradu deht lenkurse spreesta, lihds i itu
 Merz f. g. pee schihâ pagasta teefas peeteiktees, jo
 wehlaq neweenu wairâ ne klaufihâ. Lambertmuischa,
 11tâ Janwar 1843. 2

(Nr. 8.) Martin Dischur, preekschschdetajs.
 F. Lust, pagasta teefas schriweris.

Naudas, labbibas un prezzu tirguâ us plazzi. Ribgâ, tanni 18tâ Janwar 1843.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Rp.		Rb.	Rp.
I jaunâ dahlderis gelbeja	1	33	I pohds kannepu tappe maksahs ar	1	—
I puhrs rudju tappe maksahs ar	1	30	I — linnu labbakas surtes	2	—
I — kweeschu — —	2	40	I — — sliktakas surtes	1	80
I — meeschu — —	1	—	I — tabaka — —	—	65
I — meeschu = putrainu — —	1	50	I — dselses — —	—	75
I — ausu — —	—	70	I — sweesta — —	2	50
I — kweeschu = miltu — —	3	—	I muzza silku, preeSCHU muzzâ	7	—
I — bihdeletu rudju = miltu — —	2	—	I — wihkschnu muzzâ	7	25
I — rupju rudju = miltu — —	1	35	I — farkanas sables — —	7	—
I — sirnu — —	1	50	I — rupjas leddainas sables	6	—
I — linnu = sehklas — —	2	50	I — rupjas baltas sables	4	25
I — kannepu = sehklas — —	1	50	I — smalkas sables — —	4	—
I — kimmenu — —	5	—			

W r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffed: Waldischanas-rahts U. Weitler.